

EVALUATIE DROOGTE 2022

2022 was het vierde droge jaar in vijf jaar, waarbij de ernst en omvang van de droogte vergelijkbaar was met die in 2018. Net als in 2018 wordt er een landelijke evaluatie droogte uitgevoerd. Ook vanuit de Unie van Waterschappen wordt er samen met de droogtecoördinatoren en communicatiemedewerkers van de waterschappen gekeken naar hoe de onderlinge afstemming en samenwerking op inhoud, proces en communicatie is verlopen.

De landelijke evaluatie wordt gecoördineerd vanuit DCC-IenW en wordt uitgevoerd door een externe partij (vermoedelijk Berenschot). Voor de evaluatie zal een begeleidingsgroep worden gevormd met vertegenwoordigers van de LCW, UvW en DGWB. De evaluatie richt zich hoofdzakelijk op de periode vanaf de opschaling naar niveau 1 'dreigend watertekort' (13 juli) tot het moment van afschaling van niveau 2 naar niveau 1 (21 september). Alle partijen uit de LCW en RDO'en (Rijkswaterstaat, waterschappen, KNMI, provincies, drinkwaterbedrijven, landbouw, natuur etc) zullen betrokken worden bij de evaluatie. De rapportage over de evaluatie wordt vastgesteld door de Bestuursraad van IenW en wordt ter informatie aangeboden aan het overleg crisismanagement van IenW (OCM-IenW) en de SMWO. De rapportage is ruim voor de start van het droogteseizoen 2023 gereed.

Terugblik droogte

Na een nat begin van het jaar 2022 begon het neerslagtekort in maart toe te nemen. Ook de aanvoer vanuit de Rijn en de Maas namen in die periode af. Op 18 mei is het LCW voor het eerst bij elkaar gekomen. Na deze bijeenkomst viel er de nodige neerslag waardoor de droogte zich stabiliseerde. Vanaf medio juni nam het neerslag tekort weer toe en daalden de aanvoer van de Rijn en Maas. Dit was aanleiding voor het LCW om op 13 juli opnieuw bij elkaar te komen. In dit overleg werd – conform het Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte - geadviseerd op te schalen naar niveau 1 'dreigend watertekort'. Dit advies werd overgenomen door de Landelijk Netwerkmanager van Rijkswaterstaat. Vanaf 12 juli is wekelijks de droogtemonitor uitgebracht en kwam de LCW (digitaal) bijeen. De timing van opschaling lijkt daarmee erg op die gedurende de droogtecrisis van 2018. De online droogtemonitor is vanaf het begin van het droogteseizoen (1 april) bijgehouden door de LCW.

Op 20 juli is het MTW voor het eerst informatief bij elkaar gekomen. Zowel het LCW als het MTW vergaderen sinds 20 juli wekelijks. Op 3 augustus is het MTW op basis van een LCW-advies opgeschaald naar niveau 2 'feitelijk watertekort'. Sindsdien is de droogte verder toegenomen. De crisisorganisatie heeft met alle betrokken ketenpartners doorlopend samengewerkt om tot gedegen advisering te komen om het water zo efficiënt als mogelijk te verdelen en de effecten van de droogte zoveel mogelijk te beperken.

Doel en scope evaluatie

Het doel is van de evaluatie is te leren van de gevoerde crisisbeheersing droogte. Te weten wat er goed is gegaan en te bezien of verbeteringen/aanpassingen nodig zijn, m.n. in het 'Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte'. Nagaan op welke onderdelen (nader) onderzoek of kennis nodig is, bijvoorbeeld over de uitgevoerde maatregelen en de effecten. Daarbij worden ook inhoudelijke vraagstukken vastgelegd die niet door de crisisorganisatie beantwoord kunnen worden, maar wel in het waterbeleid opgepakt moeten worden of in andere relevante kaders. In tegenstelling tot 2018 zal er nu géén volledige reconstructie van de droogte worden opgesteld.

De insteek van evaluatie is een leerevaluatie waarbij het gaat om de volgende hoofdonderdelen:

1. Een beperkte reconstructie van de gebeurtenissen (tijdlijn);
2. Procesevaluatie met de samenwerking tussen alle betrokken partijen en de ingerichte overleg- en besluitvormingsstructuur uit het Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte en andere crisishandboeken.

3. Identificatie van de maatregelen en effecten voor het watersysteem en gebruikers die extra analyse behoeven (welke gebruikers zijn het meest geraakt door deze droogte (kwalitatieve beschrijving) en voor welke onderdelen is nader onderzoek nodig naar de schade van de droogte.
4. Vastleggen van inhoudelijke vraagstukken die niet door de crisisorganisatie beantwoord kunnen worden, maar wel in het waterbeleid opgepakt moeten worden of in andere relevante kaders.

Bij de evaluatie zal ook gekeken worden naar de uitkomsten van de evaluatie uit 2018. Dit betekent dat er onder andere gekeken wordt naar:

1. Communicatie en informatie-uitwisseling (intern en extern).
2. Omgevingsfactoren (aandacht voor droogte-effecten, grondwater etc)
3. Organisatie (duidelijkheid taken, rollen en verantwoordelijkheden, bekendheid met afspraken in Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte, heldere besluitvorming, voldoende capaciteit)
4. Maatregelen (voorafgaand aan en tijdens droogtecrisis)
5. Processen (startdag droogte, aansluiting vergaderingen LCW en MTW, rol 'reasonable worst case'-scenario bij besluitvorming)